

Työsuojelu kannattaa maataloudessa

Jarkko Leppälä ja Alina Sinisalo, MTT

Maataloustöissä tapahtuu edelleen vahinkoja. Kiire ja muutokset voivat aiheuttaa ongelmia työsuojelussa. Parhaimmillaan työsuojelu tarkoittaa maataloudessakin työntekijöiden hyvinvointia ja terveyttä. Samalla myös kannattavuus paranee.

Työturvallisuusriskien tutkimusta tarvitaan. MTT:ssä selvitetään muun muassa maataloustöiden riskejä ja johtamisen vaikutusta työturvallisuuteen. Näin saadaan lisää tietoa maatalouden vaarallisista töistä ja siitä, mihin maatalan työsuojelussa kannattaa investoida.

Maatalouden tapaturma- ja ammattitautitilastot osoittavat, että maatalouden työsuojelua tulisi edelleen kehittää. Näin siitä huolimatta, että monia hyviä toimintatapoja on jo otettu maataloilla käyttöön. Silti esimerkiksi kiireessä työsuojelun kannalta hyvät toimintatavat usein unohtuvat. Työsuojelun kannattavuus ja riskit pitäisi huomioida maatalan johtamisessa.

Työsuojelu tarkoittaa työntekijän hyvinvointia ja terveyttä. MTT:ssä selvitettiin Melan rahoittamassa hankkeessa työsuojelupanostusten kannattavuutta. Tuloksena olivat muun muassa työsuojelusta saatavien hyötyjen arviointimenetelmät, työsuojeluvaikutusten mallit, tapaturmien riski-indeksit ja laskentamallit.

Jarkko Leppälä

MTT:ssä selvitetään maataloustöiden riskejä ja johtamisen vaikutusta työturvallisuuteen. Näin saadaan lisää tietoa maatalouden vaarallisista töistä ja siitä, mihin maatalan työsuojelussa kannattaa investoida.

Työsuojelu maksaa vaivan

Työsuojeluun käytettyjen resurssien kannattavuutta voidaan arvioida minimoimalla kustannuksia. Tällöin työsuojeluun kohdennetaan niin vähän varoja kuin se on järkevää toiminnan kannalta. Toisaalta kannattavuuden tarkasteluun voidaan ottaa mukaan jokin maataloustöiden yleinen riski. Sellainen on esimerkiksi liukastuminen navetassa ja sen aiheuttama polven risticiteen vaurioituminen. Polvivammasta aiheutuneen sairausloman kustannukset ovat noin 20 000 euroa. Tästä jää kuitenkin maatilayrittäjän vastattavaksi vielä usean tuhannen euron omavastuu. Lisäksi yrittäjä kärsii kipua, menettää työ- ja vapaa-aikaa sekä myös työajan tuotot. Usein vamman estäminen olisi maksanut vain muutaman kymmenen euroa tai muutaman minuutin työaikaa. Kysymys on maksuhalukkuudesta suhteessa riskin todennäköisyyteen ja merkitykseen. On erityisen tärkeää pohtia, missä työtehtävissä kannattaa ottaa riskejä ja missä niitä kannattaa välttää.

Suojaa laitteista

Työntekijä voi suojata itseään erilaisilla suojaimilla. Niiden kustannustehokkuus riippuu rahallisesta arvosta ja suojaustehokkuudesta. Esimerkiksi henkilösuojaimen tai suojalaitteen kestoikää ja hankintahintaa kannattaa verrata. Samalla tulisi myös tarkistaa, suojaavatko laitteet riittävästi muuttuvissa olosuhteissa. Myös terveystekijöiden kokonaisvaikutukset arvioidaan. Niihin kuuluvat rahassa mittaamattomat vaikutukset, kuten henkinen pahoinvointi, elämänmyönteisyyden väheneminen, stressi, ystävien menettäminen ja elämäntapamuutokseen käytetty aika. Päätöksiä tehtäessä voidaan arvioida rahallisia ja rahattomia tappioita pisteyttämällä ne tai antamalla eri tekijöille arvoja. Työsuojeluun kannattaa kohdentaa resursseja, etenkin jos kyseiset työtehtävät sisältävät merkittäviä riskejä.

Lisätietoja: jarkko.leppala@mtt.fi
puh. (09) 2242 5275

Taphtuma/vaikutus	Tappio tai hinta	Koettu haitta
Liukastuminen navetan maitoahuoneessa	Kipu, työt keskeytyy	-----
Lääkärikustannukset, E-lausunto, matkat, lääkkeet, lomittajan palkka, magneettikuvaus, puhelut ortopedille, leikkaus, vesijuoksukuntoutus	Yhteensä 17 629 euroa	-----
Perheasioiden ja kotitöiden hoito rajoittuu	Harmittaa	--
Parisuhteen hoito rajoittuu	Stressi, mielihaha	---
Töitä jää tekemättä ja rästiin	Stressi, harmittaa	---
Kipu ja epävarmuus parantumisesta ennalleen	Epäluulo, mielihaha, stressi	-----
Harrastukset ja ystävien tapaaminen estyvät	Harmittaa	--
Työsuojelupanostusten lisäys tapaturman jälkeen	Varovaisuus lisääntynyt, työaika kuluu, 500 euroa työsuojeluostoihin	-